

บทคัดย่อ

181403

การศึกษาแนวทางการควบคุมลูกน้ำยุงลายโดยชีววิธีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจชนิดยุงพาหะนำโรคสู่คนที่มีความชุกชุมในพื้นที่ อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี 2) สำรวจหาชนิดแมลงตัวห้ำของลูกน้ำยุงลายในธรรมชาติ 3) จำแนกชนิดยุงพาหะฯ และตัวห้ำลูกน้ำยุงลายที่มีความชุกชุมในพื้นที่ อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี 4) เผยแพร่ข้อมูลการวิจัย การศึกษาเป็นการสำรวจชนิดของยุงพาหะฯ ในระยะตัวเต็มวัย และระยะตัวอ่อน (ลูกน้ำยุง) ในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี 5) ตำบล คือ ตำบลวัดประดู่ ตำบลมะขามเตี้ย ตำบลบางไผ่ ตำบลบางกุ้ง และตำบลตลาด และได้สำรวจชนิดของแมลงตัวห้ำลูกน้ำยุงลายในแหล่งน้ำธรรมชาติในเขตอำเภอเมืองเช่นเดียวกับการสำรวจชนิดของตัวเต็มวัย และตัวอ่อนของยุงพาหะฯ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ยุงพาหะฯ ทั้งในระยะตัวเต็มวัย และตัวอ่อนที่มีความชุกชุมในพื้นที่ อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี พบ 5 ชนิด จัดอยู่ในวงศ์ย่อย Anophelinae 1 ชนิด คือ *Anopheles sp.* ในวงศ์ย่อย Culicinae 4 ชนิด คือ *Culex sp.*, *Mansonia sp.*, *Aedes aegypti* และ *Ae. Albopictus* ซึ่งเป็นชนิดของยุงที่พบอยู่โดยทั่วไปในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทย 2) หลังจากทดสอบความเป็นตัวห้ำลูกน้ำยุงลายของแมลงตัวห้ำในน้ำแล้ว พบแมลงที่จัดเป็นแมลงตัวห้ำลูกน้ำยุงลาย 5 อันดับ 12 ชนิด ดังนี้ อันดับ Coleoptera พบ 3 ชนิด คือ *Cybister sp.*, *Hydrophilus sp.* และอันดับ Diptera พบ 1 ชนิด คือ *Toxorhynchites splendens* อันดับ Hemiptera พบ 5 ชนิด คือ *Sphaerodema molestum*, *Micronecta sp.*, *Naucoris sp.*, *Ranatra sp.*, และ *Enithares sp.* อันดับ Odonata เป็นตัวอ่อนของแมลงปอเข็ม และแมลงปอบ้าน ซึ่งไม่สามารถจำแนกชื่อวิทยาศาสตร์ได้ เช่นเดียวกับ แมลงในสกุล Blattidae ของอันดับ Orthoptera

Abstract

181403

The Purpose of studying the biological controlling method of the *Aedes* larvae within Suratthani Province included (1) to survey the types of mosquitoes that are carriers of diseases to human beings around the local areas of Muang District, Suratthani Province (2) to survey the types of the predators of the *Aedes* larvae in nature (3) to classified the species of mosquitoes and the predators of *Aedes* larvae within the local areas of Muang District, Suratthani Province (4) to distribute the research information. The study was carried out by means of surveying various species of the carriers at the full-grown stage and the larva stage spread over the five sub-districts of Muang District e.g. Wat Pradoo, Makhamtia, Bang Baimai, Bangkok, and Talad. The study additionally included a survey on the types of predator of *Aedes* larvae in the natural water sources located within Muang district which was in the same manner of surveying the full-grown stage and the larva stage of the carriers.

The result revealed that : (1) There were 5 species of mosquitoes, both full-grown and larva stages, breeding within the district. These were *Anophele* sp. which is Subfamily of the main species of Anophelinae and *Culex* sp., *Mansonia* sp., *Aedes aegypti*, *Ae. albopictus* which are the Subfamily of the main species of Culicinae. Actually these mosquitoes can be found in all areas of the country. (2) After the test to identify the predators of *Aedes* larvae, twelve species of five Orders of predators were found i.e. three species of Order Coleoptera which were *Cybister* sp., *Hydrophilus* sp., and whirligig beetles , one species of Order Diptera which was *Toxorhynchites splenden* as well as five species of Order Hemiptera which were *Sphaerodema molestum*, *Micronecta* sp., *Naucoris* sp., *Ranatra* sp., and *Enithares* sp., Furthermore, Order Odonata that was the larvae of the damselflies and dragonfly were also found but unfortunately they could not be categorized in the scientific name which were the same as some insects in Blatidac species of Order Orthoptera .